

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tőrczerceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, február 18

Póla felett lelőtt
olasz repülőgép.

Budapest, február 17. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

A Stripa mentén levő arcvonalunk ellen éjjel intézett repülő-támadások eredménytelenek maradtak. A Kormin-patak mentén, Berestiánytól délre, orosz felderítő osztagok támadásait könnyű szerrel visszavertük.

Olasz hadszíntér:

Az olasz ágyutüz tegnap főleg a Canale völgyben levő helységeket, a Rombon területe és a tiroli és görzi hidlok ellen irányult. Az ellenségnek a Monte san Michele ellen megkísérelt támadását visszavertük. Pótánál a hadikikötő külső övének védőtegei leszedtek egy olasz járművet. A pilótát és a megfigyelő tisztet elfogtuk.

Délkeleti hadszíntér:

Nincs újság. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Német repülők
bombázták Dünaburgot.

Berlin, február 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Különös jelentőségű esemény nem történt. Az obersepti új állás kitakarításakor még nyolc aknavetőt találtunk.

Keleti hadszíntér:

Az arcvonal északi részén élénk tüzérségi tevékenység volt. Repülőink megtámadták Dünaburgot és a willejkai vasúti telepeket.

Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Görög bandák
betöreése Kis-Ázsiában.

Konstantinápoly, február 17. (Hivatalos.) A Milii távirati ügynökség február tizenhatodiki kelettel Szmirnából a következőket jelenti: Egy negyszáz-öttszáz főből álló görög banda, amelyet egy ellenséges cirkáló Castello Rizzóból hozott, Csakii község-

ben, Bayender mellett az anatóliai parton kikötött és benyomult Endetli faluba, támogatva a cirkáló tüzérségi és gépfegyver tüzelésétől. A cirkáló 200 francia katonát is tett partra. Ez utóbbiak mindent, amit a helységben találtak, elvittek, azután a cirkálóra tértek vissza, amely haladéktalanul eltávozott Castello Rizzo irányában.

A görög banda, amelyet Lakerde Hadsil Janni hírhedt bandavezér vezetett és amely előcsapatul szolgálta, a helyőrség valamennyi házat kilosztotta és az összes állatokat elrabolta. Egy néhány nappal később paraszallított haderőt erélyesen üldözőbe vettünk és kényszerítettük, hogy visszatérjen a hajóra.

A Gógák.

Arad, február 17.

Egyik erdélyi vármegye — Szebenmege — rendkívül érdekes határozatot hozott most több hazaáruló ügyében. Szebenmege közgyűlésén egyik román bizottsági tag szavá tette, Góga Oktávián és társai, akik Szebenmege törvényhatósági bizottságának tagjai, megszöktek a köteleesség teljesítés elől, gyáván megtutamodtak hazájukból és eladták magukat a barbárság nemzetének rubeljeiért. Mivel az ilyen becstelen hazaárulók nem mélik arra, hogy tagjai legyenek valamely magyar törvényhatósági bizottságnak, azt indítványozta, hogy rekesszék ki őket a megyei képviselők névsorából. A közgyűlés a legnagyobb megvetéssel mondta ki a határozatot, hogy Góga és társai, akik ellen különben felség sértés miatt is folyik eljárás, kizártnak a megyebizottsági tagok sorából.

Igen jelentőségűnek tartjuk ezt a határozatot, mert abban a vármegyében hozták meg, amelynek népét szemforgató képmutatással „megváltani” szerették volna a Gógák neven ismert katonaszökevények. Az erdélyi román nép a háboru tolyamán oly sok jelét adta hozzánk való tartozandóságának, s a velünk való érzelmi szent közösségének, hogy a megvásárolható lelki hazátlan agitátorok, a Gógák, az Osvada Vazulok, a Lucaciú Lászlók kezéből örökre kiűtötték a fegyvert, kinúzták alóluk az érettség folytatandó harc minden ürügyét. Egyebként is kétségbe kell yonnunk, hogy Gógát önzetlen szándékok vitték ki Erdélyből Take Jonesku hazájába. A költőt, az alkohol gőzében önmagát nagygyá löltujt szájnóst, az üres trázisokat költői képeknek hazudó ezt a fickót a gyávaság érzése hajtotta ki Romániába.

Katonasorban volt még Góga és fájt a szive, hogy a külső megjelenésével megvásárolt gondtalan életet

fölcserelje a lövészárók sarával. Félt a szájhős. Féltette a dologtalanságban elpuhult rongyos kis életét. Pedig de sokszor játszott már a hős szerepét. Emlékezzünk rá, hogy Kolozsvárott, állandóan stronmanokat ültetett maga helyett a vádlottak padjára. Egyszer aztán letartóztatását elrendeltette az az ügyész, aki ma Aradon működik. Milyen nagy tármál csapott, mennyi ideig élösködött az elfogatás szerezte hírnéven. Aradmegegyében is lösködött már Góga, amikor a kisjenői kerületben felléptették képviselőjeöltnek. Féltéglával verte a mellét, azonban a csendörök közleltére gyorsan kerekelt oldott.

Hogyne szökött volna meg a háboru kezdetén, amikor a csatatérre való masirozás veszélye tenyegette az „Albina” selyemtiat. Hogyne rohant volna Romániába, amikor ott az olesó martíromság nagy szerepe és a drága jó rubelek tömege várt reá.

A Gógák azonban súlyos árt tizetnek árulásukert. A kiralygyilkosok pénzét uzsorakamattal kell visszaadniok. Alig két hete, hogy magyarországi számtalan bukásai után Romániában is megoktatták a képviselőválasztásokon, a lactalusi szökevényvel együtt. Meg kellett érnök, hogy Románia közvetlen szomszedságában, saját földjen kap véres ütlegeket az orosz meve. El kellett szenvednök, hogy Szerbia megsemmisült és a gyűlölt Bulgária jelentékeny területtel gyarapodott. Verző szivvel kell látnök napról-napra, hogy a „latin testvérek” (?) tehetetlen dűnükben egymást marcangolják és Milanó utcán osztrak-magyar repülőgepek, Parisbau pedig a Zeppelinek bombái tépik darabokra a Nyugat művelt gyermekeit.

Ha van bennük szemernyi emberi érzés, akkor a tehetetlen keserűség fojtogatásától szabadutandó, lélevo-

nulva kizokogják magukat. Mi pedig örömmel sóhajtunk föl. A gondviselés nem hagyott el bennünket. Ez a szörnyü emberirtás kettősen jó eredménnyel végződik reánk nézve: megverjük külső ellenségeinket és megszabadulunk a belső viszályokat szító hazaárulóktól. A háboru forogtege elsöpörte utunkból a körülötünk mesterségesen emelt ama sánccokat, amelyek a nap éltető melegét eddig elvették tőlünk — és elsodorta közülünk azokat a férgeket, amelyek életnedvünkől táplálkoztak eddig.

Vita a drágaságról.

(A képviselőház ülése.)

Budapest, február 17.

A képviselőház mai ülését háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Beöthy Pál elnök. Nyomban áttértek a napirendre, a miniszterelnöki jelentések folytatásos tárgyalására.

Haller István azt fejtegeti, hogy a közönség felháborodása igenis jogos a drágaság ama hanyada ellen, a melyet a kapzsiság, a spekuláció erőszakoskodása és az elkeslett, vagy célszerűtlen kormányintézkedések idéztek elő. Védelmébe veszi a földbirtokos osztályt, a mely szerinte nem hibás abban, hogy mezőgazdasági téren megilletősen hatni vagyunk az európai államok között. Kétszáz milliót adnak a nagybirtokosok a szubvencionálására, hogy a tengerentúli kereskedelmet fejlesszék és eltelejtsék, hogy Magyarországon egyre kisebb a lehetősége annak is, hogy a belső piacot eltelejtsék. Hogy tudnak tehát kivált teljesíteni? A nemzetgazdasági mezőgazdasági kultúrát azért nem lehet a miékkal összehasonlítani, mert ott a kormányok többet tettek a mezőgazdaság érdekében, mint a mi kormányaink. A miutak hibáit most szenvedjük. A háboru terhei miatt a mezőgazdaságot nem érheti szemrehányás. Az abnormális drágaság egyik oka, hogy élelmiszert nem, a mennyi kellene. A drágaság másik okát sokan abban keresik, hogy a mezőgazdaság a termelt áru drágán, sok üzorlásra adnak túl. A hivakait meg most is üzorlások ugynokok lépik el, a kik összevásárolják a nyersanyagokat.

Gresswein Sándor: A mint a háboru — a mint mondják — egy anarokikus pontika következménye, úgy a gazdasági háboru is a mi anarokikus gazdasági rendszerünk az oka. Nem volt megfélemlítő mezőgazdasági és ipari politikánk. A mai keseru tapasztalatokból le kell vonni a tanulságokat. Egy régi angol államterv, Morus Tamásy „Utopia” című művében leírta hazájának gazdasági állapotát és a szomorú gazdasági állapot alapján képzelte el az ideális állapotokat. Ez azonban vonatkozik a mi helyesülésekre is.

Hosszasan foglalkozott a hadirokkantak ügyével hangoztatja, hogy nagyszabasu modern birtokpolitika szükséges, hogy így a rukkantakat földhöz juttassák.

Eszterházy Morice gróf a természetnek és a háboruak egymáshoz való viszonyát ismertette. Megcélolja azokat a hiányosságokat, melyek szerint a gazdák a tulajdoni viszonyok és gazdaságukon orvosi hasznos értékek el. A kormány intézkedéseig nem is gondolnak a drágaság megelőzésére. Ipari téren is korlátozni kellene az árak túlnyúlását. Vegyi a marokkói husok megjelölésére politikai jogok megszerzését követeli.

Zelenyák János a közönségek foglalkoztatásáról szól. A háboru utáni beüresedések elkerülésére a kinnlakók gyógykezelésének szakszerű kezelését sürgeti.

Horn-p a hazai regionális bizottság jelentéseiről tárgyalja. Újra vege deütemezett órákat.

Felsült a francia kormány Spanyolországgal.

— Egy diplomata titkos jelentése. — Teljes elhidegülés az entente iránt. — Németország az ideál. —

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 17.

Budapestről jelentik: A Pester Lloydnak jelentik: Louis Bertrand, az ismert francia regényíró diplomata titkos jelentésben számolt be spanyolországi utazásáról, a melyet a francia kormány megbízásából propaganda célzattal tett meg és ott szerzett tapasztalatairól, a melyek — mint a titkos dossziér megállapítja — minden franciát kínosan érinthetnek.

A Cid és Szent Teréz honfitársai, egyáltalában nem bámulják Franciaországot és Belgiumot — jelenti. — Különösképpen, Belgium emlegetésekor a spanyolok csak ennyit mondanak Donquijotizmus. Szóval Spanyolországban Németország győzött. A sajtó a franciak nagy bosszúságára nagy és hangzatos cikkel közli a központi hatalmak győzelméről szóló híreket. A rikkancsok egy hamburgi újságot árusítanak, amely német és spanyol nyelven jelenik meg. A császár és Hindenburg arcképe mindenhol ki van állítva. Egy negyedszázad alatt a német kereskedelem és a német ipar egészen átformálta a spanyol városokat. A madridi elegáns emberek ma már nem Londonból, hanem Bernből öltözködnek. Spanyolországban ötvenezer német él. San Sebastian a németek nagy centruma és a németek iránti szimpátiának a spanyolok mindenütt hangosan és minden szűgyenkezés nélkül kifejezését adnak.

A spanyolok nagy tömege bámulatot, mélységes bánatot érez Németország iránt. Ezek főképpen a hadseregben vannak nagyon sokan, valamint az ipari világban a mérnökök és technikusok között, akik Németországban tanultak és hivatalukat német módszer szerint üzik. A „szervezés” szó, minden spanyol beszélgetésben előfordul. Különösen ellenszenves a spanyolok előtt a franciák „athlismus” és az amit ők a franciaknál „ettouppatio”-nak említesedésnek neveznek. Egyébként Spanyolországban senki sem akar a háboruban részt venni. A semlegességet soha sem hagynák el és a királyt kezdve az utolsó emberig, mindenki szigorúan meg is tartja. Ebben a nagy, semleges tömegben azért meg is látni különböző csoportokat. A legelleneségebbek az entente iránt a konzervatívok és a karlisták. A papeág nagy tömege, de főképpen a demokrata réteg, a vidéki plébánosok nemetbarátok, míg az egyház élén álló püspökök nagy része utokban Franciaországgal és szövetségeseivel erők. A pontifikusok hangosan dicőitik Németországot, amely rendet tudott teremteni.

— Szerencsétlenségünkre — mondta egy spanyol pontifikus — nagyon is utánozzuk Franciaországot. Minden, ami bajunkat okozza, a parlamentarizmus módja, a bürokrácia, centralizált összeköttetésünk, minden a franciáktól származik. Ez a politikai rendszer, a melyet vákon követünk, sokkal jobban ellenkezik a mi jellemünkkel, mintsem sejtettük. Mi spanyolok individualisták és regionalisták vagyunk.

Meg a liberálisok is, akik elvi okokból Franciaországgal tartanak, ellenértéket akarnak kapni a barátságukért. Sokan a marokkói kérdés rendezését, a kereskedelmi szerződések revízióját, a vámszerződések megváltoztatását ki-

vánják. A francia vámok megakadályozzák, hogy borunkat, gyümölcsünket és mezőgazdasági terményeinket eladhassuk.

Igy belátható, hogy minden kísérlet hiábavaló, hogy Spanyolországot az entente javára hangolják. Erkölcsi és anyagi érdekeink nem egyeznek, ez a nagy ellentét oka.

A „Le Temps” a csizma cipő és a rövid alj ellen.

(A mai divat teleptezzi az asszonyi test hibáit.)

Az Aradi Közlöny tudósítja.

Arad, február 17.

Tagadhatatlan, hogy a háboru nagy befolyást gyakorolt a divatra — írja Páris legelső és legbefolyásosabb lapja. — Abban az időben, amikor Páris erőteljes fiatalság, 10-luszius férfiasága távol van és csak hadiszolgálatlaltal törődik, és ittör a testnek alkalmatlanok kószának az utókor, Párisnak csak kis maradéka van a férfiaság. A java távol van. Ennek a lakósnak az átlag életkora a statisztikusok grafikonjának legtejtjét éri el és yalóban nem olyan látvány, amely az asszonyokat izgatja. Azt kellene hinnünk, hogy csak orgek és betegek vannak itthon és csak agy férfiak élnek meg a francia fővárosban és ime egyszerre, hogy az egyensúly fel ne billenjen. kis leányoknak egész új nemzedéke bukkan fel. A fiatalság vinná számtalan rövid aljat modort a boulevard-okra és a rövid aljak magas szatu cipőknöz simunnak. A parkok felé vonzza őket valami és önkentelenül is kereszük a kezükben a karikat és az ugrókötet. A fiatalság fut az utcán és semmi sem akadályozza őt a futásban. Könnyeden és rövid runakba öltözve, mint a baktisok, de már kinöttek a gyermekcipőkből. Cipőik sarka majdnem olyan magas, mint a szára, mert ez a síknak és az eredetiségnek a Calmeorasszója és drága, aranyos, tarka szalaggal vannak befűzve. Ha az ember ezekben a kintoszszámoknak látszó cipőknöz látja őket, önkentelenül azt kérdi magától, mikor bukznak az orrukra. A parisi nők azonban ügyesek. Beszükben sincs, hogy pikáns látványt nyújtsanak az öreg hantöröknek.

Ez a csizmacipő áradat nem egyszerre jött. Külfölte színváltozata volt. Eleinte kék volt, mint az égboltozat, aztan jött a lakcsizma, a sárgacsizma, a cserebogár sánti csizma. Hogy a saarának a magasságát feltelű törekvésében semmi se akadályozza, a ruhaajak szeméremben kitérték előle és hosszúság helyett szélességben nőttek és a csizma és alj egymásnak kölcsönösen engedményeket tettek. Már kezettől fogva jól megértették egymást és így uralkodott idehaza a csizma, míg a fronton a síkak vette át birodalmát.

Vajjon megtudjuk-e valaha, hogy kinek az ötletelő született megez a divat... Minden divatnak meg vannak a maga okai. Azt hittük, hogy a háboru alatt szünetelni fognak a kísérletek és a kapricok. Megértették volna, ha bizonyos tegyverszűnet állott volna be és ha azt teljesítetté volna tovább, amit a nagy háboru előestéjén lanszírozott. De a di-

vainak változás és változatosság kell. Ha egy asszony gardrobjja tele van olyan ruhákkal, amelyek már hordott, „már nincs mit felvenni”. Valóban senki sem kívánhatja, hogy azért, mert háboru van, az ember meztelenül járjon. A gonosz és furfangos szellem, amely szüntelenül dolgozik, hogy bizonyítsa, milyen hatalmas van a bárányjamborsó asszonyok felett, a vakmerőség sokszor részakaratu kobold, amely rájuk kényszeríti fantáziáját, egy szép napon merész ujtásra határozza el magát. Ebből keletkezett a csizmacipő és a rövid al. A sikere ismeretes: napról-napra nagyobb és elborítja az utakat.

A siker tehát kézen fakvó. Engedtesek azonban meg megjegyezni, hogy ez a divat rosszul választotta ki a maga idejét. Nem indokolták sem gazdasági, sem esztétikai oknyok. Nem kell a timárok üzleti jelentését olvasni, még is tudjuk, hogy a bőr ritkább és drágább lesz és ép ebben az időben a divat olyan cipőt kreál, amely a jobbfejta cipészeknél születése idején is legalább kétszer olyan drága volt, mint az eddigi legjobb fajtáin kivágott, vagy magas cipők. A divat azt válaszolhatja, hogy ilyen részletek iránt nem érdeklődhetik és a pénznek ehhez a kérdéshez semmi köze sincs. Talán arra akarunk kényszeríteni az asszonyokat, hogy tolettérdésekben lemondjanak igényeikről és megveszván adagokra szorítkozzanak? Törődött valamikora szép nem a költségekkel, ha arról volt szó, hogy bájak mutassa és felidézze magát? Ha egy divat a bájok érvényesítésének szolgálta áll, akkor már nyert ügye van. Az a kérdés azonban, vajon az új divat csatugyan kedvez-e a bájoknak? Esztétikai szempontból ez a kérdés el van döntve. Az bizonyos, hogy vannak a divatnak is kedvencei, azaz olyanok, akik a divatváltozások közepette is megmutatják őrisni a meuk stílusát és eleganciáját. És ezek valóban fényesen futnak hozzá alkalmazkodni. Először is nekik minden jól áll és amit felvesznek, az érvényesül rajtuk. Még azt is el kell ismerni, hogy ezek a lecsúszó midonságok gyakran pikáns és graciózus sziluetteket mutatnak érvényre.

Azonban eme kevés kivétel helyett mekkora tömegét látunk a szerencsétlen nevelésnek. Igazán nem tudja az ember, min csodálkozzék inkább: a divat zsarnokságán, vagy az asszonyok bátorságán, akik mindent elviselnek, hogy nekik engedelmessé legyenek. Azt hiszik, aki modernül öltözködik, az a természet minden hibáját és tévedését kiegyenlíti. Ez adja meg azt a báj, amely minden mást megelőz. Ez a lényeg. Elég tehát, ha a csizmacipő jól be van tűzve, jól a lábhoz van szabva, hogy a szegény kis, vagy nagyobb lábat úgy ne láttassa többet, hanem betakarja anélkül, hogy elrejtse. Elég tehát, ha az új rövid, hogy testes alak nehézsége eltűnjék. Hamis számítás és üres illúzió. Az igazság az, hogy az új divat könyörtelen, Feitűnő hiúkat leplez le és megmutatja az alakatlan test torzítását. Miért zavarozkodnak még is hozzá? Rövid idő alatt konfekció óra lett a csizmacipő és valóság a komikummal határosak ma már a cipészek alkotásai. Ha az utóbbiak napjaink dokumentumaiból, miként öltöztek a nők míg a férfiak a lövészárkokban voltak, kétségtelenül megállapítják, hogy az asszonyok az öltözködés terén valósággal hősiességet, bátorságot és kitartást tanusítottak.

Harcúterén levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Görögország két kikötőjét rabolja el az entente.

— Újabb csapatszállítások. — Elpusztítják a franciák a szerbeket Korfu szigeten. —

— Távirati tudósítás. —

Paris—Zürich, február 17.

Zürich. A svájci távirati ügynökség jelenti: Athénben számításnak azzal, hogy Volo és Patras kikötőket az entente megszállja. Az entente engedélyt kért ötezer szerb katona és menekült kihajózására. A kormány az engedélyt megtagadta, mivel ezzel tulajdonképpen beleegyezett volna a megszállásba. Az entente hadihajói naponta Patrassal oirkálnak. A voloi kikötőt drótsövényekkel és árnakkal elzárták. Ezt a csapatszállítások előjelenek tekintik.

Paris. A francia hadvezetőség teleherautókat bocsátott a görög kormány rendelkezésére Patrassnál lévő seregeinek élelmezése céljából.

Luganó. Az entente a Gibraltárnál és Maltánál tartott görög gabonaszállító hajókat szabadon engedte, mivel ezt a Kelet-Makedóniában elvágott görög hadtest helyzete megkövetelte. A görög kormány megcáfolja azt a híresztelést, mintha a gabonaszállító hajókat szabadon bocsátása bizonyos ígéretek ellenében történt volna.

Zürich. Mint a *Schweizerische Telegraph Union International*-nak Athénből jelentik, szemtanúk megfigyeléseim alapján tökéletesen megbízható kortu

jelentések szerint a Korfu szigeten partizanszerű szerbek között szinte borzalmasak az állapotok. A szerb katonákkal, akiknek száma legfeljebb 30.000, a franciák úgy bannak, mintha foglyok lennének. A szabadban a csupasz földön kell hánniok és meg takarók sincsenek, amelyekkel az éjszakai és sokszor beteg emberek az időjárás viszontagságai ellen védekezhetnek. Amit az entente-lapok azokról a nagy keszületekről írtak, amelyek a szerbek fogadására történtek, csupán kitalálás. Nem igaz, hogy Korfu a szerbek számára üdülőhely. Elege jelezte az a hiteles megállapítás, hogy két heten belül 1400 szerb katona meghalt, egyedül egy éjszaka 170 ember. Nem csoda, ha ilyen körülmények között a szerb katonák hangulata minden inkább, mint emelkedett. Épen nem lelkeseznek az ententeert.

Athén. Négyezer főnyi, olasz zsoldárokból álló csapat ma partraszállt Korfuban. Olaszország — hír szerint — itt és Szalonikiban huszezer embert fog partra tenni.

Athén. A félhivatalos Mee-Chineze szalonikii tudósítója azt az információt kapta az entente-csapatok vezérkarától, hogy a szalonikii akciót a közeli napokban még nem kell várni. A görög kormány értesülése ugyanaz.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: *Odry Árpád* a budapesti nemzeti színház művésznének vendégfelléptével rendez helyárrakkal „Rosenkranz és Gildenstein”.

Szombat: *Odry Árpád* vendégfelléptével rendez helyárrakkal „Három testőr”.

A kisasszony férje Berky Lillivel.

Arad, február 17.

Egy kicsit elszomorító és a magyar viszonyokra jellemző, ami ezzel a Drégely-darabbal történik. Az Akadémia megkoszorúzza, a kritikusok prűszkölnek tőle, a közönség pedig megtölti a színházat és jóízűen mulat rajta. Hol itt az igazság? Miért mindig bizonyosan most is az arany középuton. A Drégely darabja valóban nem klasszikus remekmű, sőt a verbeli irodalommal való rokonsága se nagyon igazolható, de hogy ötletesség és hasznos volt: a legnagyobb részakarattal szem állíthatja. A francia Institut ma élő halhatatlanságai között nem egy van, akit a francia kritika annak idején valósággal eltemetett, a közönség pedig az Akadémiáig emelt: Caens és Ciers zold fraktjait bizony nem a Faguk és Larramék szabatták, hanem a jóízűen mulató francia közönség.

Isten őrizzen, hogy Drégely Gábort e példával egyenértékűnek valljam. Ad analógiam állanak e példák csupán: illusztrálására annak a nagy igazságnak, hogy a döntő erőt a közönség ítélte és tetszése képviseli. Ne akadjunk tenn tehát azon, hogy a színháznak

alapötlete nem új, lélektanilag tehetetlen s hogy személyei regényekből kikorcsolt szellemességeket mondanak: vagyis tudomásul, hogy a közönség jól mulatott ma is a régi humoron.

Kevés recenzió vette észre azt, hogy ezt a rosszul stilizált írásművet milyen szépen lehet — elmondani. Talán a dióhéj nélküli primitív nyelv eredménye ez, a pergő, kurta mondatok elevensége, a monologok hiánya s az elvitathatatlan színpadi rutin sok más megerkedése.

Csak úgy tudtuk megérteni, hogy Berky Lili e darab vezető nő szerepét ambicionálta. A szubrett Berky Lilliről megállapítottuk már jó egy néhányszor, hogy egyike a legszobban beszélt magyar színésznőknél. Hangjának üdősége, nagy tónusa, ezüstös árnyalása a magyar nyelv minden szépségének méltó előadóivá teszi. Játékának drámai elevenségét, mimikájának pompás kitejeseit a mozgószínházak filmjein is megcsodálhattuk. Igaz, választott volna a „Kisasszony férjéről” alkalmazható darabot is, ha, csak azt akarta bemutatni, hogy drámai színésznőnek is elcsúszhat a zengő magyar beszédnek szép eszaki hirdetője: de elhatározásában bizonytalansággal számított a közönség izgatásával is. Akármint történt is: színpadi próbateljesítése nagyon szép volt és teljes sikerrel zárult. A sikerből egyébként tetemes részt kért a színház Mihály, kinek Dorossmay-ja a világhírű s a cinikus, de szerelmében a végtetekig naiv gavaliónak pompás összetétele volt; egy színpadi rutinier és egy meglehetősen művészembar gondos munkája. A költő-

jök megértő ötleles játéka az aradi színpadon legyen sokáig látható és beszédesebben emlékeztető. A többiek, — a nagyok és a kisebbek — a legnagyobb jóakarattal járultak az est sikeréhez s a premier alkalmával róluk elmondott igazságokat most is csak megerősíthetjük. Új szereplők csak egy volt: Harmath Józsa asszony, aki a beteg Fülöp Irma szerepét játszotta el mindenki számára kedvesen. Z. A.

* A színház hírei. Odry Arpád pénteken lép fel újból vendégként a „Rosenkrantz és Gildenstern vigjátékban és szombatn a „Három testőr“-ben, mind a két darab irodalmi bocsolatot bir, melyeket a közönség mindenkor a legnagyobb gyönyörűséggel élvezi. A nemzeti színháznak a kitűnő művésze csak a közelmúlt napokban ragadta magával közönségünket, a mi biztosítja a mostani feltételekre is a szíves hazatérést. — *Husángi és népies előadás.* Szombat délután fél 4 órakor tartja a társulat a 2-ik husángi és népies előadását, mely alkalommal Jókai kitűnő színműve, „Az arany ember“ kerül színre, elsőrangú szereposztásban. — *Berky Lili újabb vendégjátékai.* A társulatnak sikerült Berky Lilit a mostani vendégszereplése alkalmával újabb 3 estére megnyerni, így az aradi közönség ünnepeit vendégprimadonnája már vasárnap folytatja fellépéseinek sorozatát és fél 4 óráig tartja a délutáni, mint az esteli előadásokban. Vasárnap délután fél 4 órakor mérsékelt helyárral „A bájos ismeretlen“ kerül színre és este Tóth Éde 100 arany pályadíjat nyert népszínmű, „A Tolonc“ kerül színre, mind a két darabban Berky Lili játssza a vezető fő női szerepeket. Hétven „A leányvásár“, kedden „Eva“, szerdán pedig „A kisasszony férje“ kerül színre még egyest. Az összes előadásokra jegyek elre válthatók a színházi pénztárnál. — *Előkezesítésben.* Vagy é, vagy senki“ legújabb Eyster operett, mely nap-nap után szíves hazatérőnek a Népeperében, az újdonságban részt vesz az egész személyzet.

* Irodalmi pályázat. Temesvár az. kir. város mozgóképszínházai pályázatát hirdetnek előadásra alkalmas versre, vagy beszélyre. Pályázni lehet bármilyen tárgy, vagy irányú eredeti és ahol meg nem jelent költeménnyel, novellával, krakival, vagy háborús adomával, amennyiben az előadásra alkalmas. Pályadíj 100 korona. Beküldési határidő 1916. március 25. A bírálóbizottság által legjobbnak talált pályamunkák a mozgóképszínházak által 1916. április 2-án a Kárpátokban felépítendő Sajtószállás és az újságírók segélyalapja javára rendezendő jótékony célú előadásokon elő fogják adni és a közönség szavazással fogja itt a bírálóbizottság által legjobbnak tartott pályamunkák közül a legjobbat kiválasztani. Amennyiben egy pályamunka sem nyerne le a szavazatok abszolút többségét, a díj a két legjobb szavazatot nyert pályamunka közt fog megosztatni. A bírálók által kiválasztott pályamunkák egy füzetben ki fognak nyomtatni és a jótékony célra árusítani. Pályázatok a pályázó nevét tartalmazó lezárt jellegű borítékkal együtt Temesvár az. kir. város mozgóképszínházai címére küldendők. A bírálóbizottság a temesvári Arany János társaság, a temesvári újságíró választmány kiküldöttjeiből és a mozgóképszínházak igazgatójából fog állani.

* Berky Lili az Apolló-színházban. (A legújabb magyar film bemutatója.) Ma még a színházban ünnepli az aradi publikum Berky Lilit, a bájos, kedvelt színésznőt s holnap pénteken már B ray Lili az Apolló-színház legújabb magyar filmjén ragyogtatja sokoldalú tehetségét. Nehéz volna megállapítani, hogy a színpadon, vagy a moziban látja-e szívesebben Berky Lilit a közönség. Annnyival is inkább nehéz eldönteni ezt a kérdést, mert egy a színházban, mint a moziban szíves hazatérőnek a szereplése. Pénteken a Prója-filmgyár nagyszabású színművében, a „Havas Magdolna“ című

repében látjuk Berky Lilit. A darabot Janovics Jenő dr. kolozsvári színházigazgató írta s a szívesét a népromantikából merítette. A „Havas Magdolna“ kiállítását Janovics dr. finom művészi érzékére vall. Berkynek rendkívül pompás szerepe van.

* A rezervista kadett az Apollóban. Budapest és Bécs hetek óta csodálja ezt a nagyszabású háborús filmet, amelynek színgazdag zenéjét Lehár Ferenc írta. A darabban olyan impozáns harctéri tömegjeleneteket élvezhetünk, amilyenhez foghatót még nem örökítettek meg filmen. A rezervista kadett első vidéki premierje Aradon lesz a jövő hét első napján.

* Tamarai kastély titka. (Szenzációs társadalmi dráma az Urániában.) A társadalmi drámák színe-javából hoz újdonságot a színház mai műsorába. Minden társadalmi rendet megbontó szerelmi szenvedély romboló hatását akarja bemutatni ez a kép, mely nem egyéb, mint jellemzése annak az erkölcsi telfogásnak, a bűnös szerelem szenvedélye épuzy beférkőzik az uri kastély meleg, puha terméibe, mint ahogy rideg kunyhókban is keresi és megtalálja áldozatait. A műsor második része egy igen kedves vigjáték, mely „György és Györgyike“ címen Budapesten heteken át vonzott nagy közönséget. — *Therese Raquin*, Zola Emil világhíres regénye, mely egy német filmgyár feldolgozásával most indul hódító körútra, a vidéken legelső ízben az Urániában kerül bemutatásra.

* Waldemár Paylanderrel a főszerepben *Ne játsz a tűzzel* szenzációs vigjáték-alávet vasárnap az Erzsébet-mozgóképszínházban. Belhausen Artur gróf végre eddig egész vagyont unokádságára Egonra hagyta, ezen eseten, ha ez feleségül veszi unokahugát, Elsa hercegnét. A dolog azonban nem volt egyszerű, mert Elsa nem akart egy ismeretlen ember felesége lenni. Egon, aki mutatott unokahuga makacosságát, cselhez folyamodott, beállított Elsa édesapjához Ziegeler báróhoz uradalmi intézőnek. Elsa rajta feleltette szemét a vesinos pazzatiszton. Egy napon a birtok romantikus váromján elesett az első esők, de ez nem tartatott sokáig, mert már az eljegyzési kártyák is szájjal voltak küldve és 3 nap múlva az eljegyzés meg is történt. Elsa kéri szerelmest, hogy ments meg őt ettől a kényszer íérhezmeneteltől, Egon mindent megígér, hogy az esküvő napján fogja őt megmenteni. A kastély telve cimeres vendégekkel, az inas harsány hangon jelenti be: Belhauseni Belhausen Egon gróf, királyi kamarás, Elsa édesanyja mellett állva fel sem nyitja síró szemét, szerelmésére gondol. De egyszerre egy jól ismert kellemes hang üti meg fülét és telismeri az előkelő urban az uradalmi intézőt. Egon mosolyogva mondta „nem kellettem neki mint gróf, meghódítottam magamnak, mint uradalmi intéző.“ — *Legközelebb a szenzációs trikolor műsor a főszerepben Zilahy Gyulával.* 171

LEGUJABB.

* Erkezett reggel fél 4 órakor.

Genf. Párisban a jövő héten az entente újabb konferenciát tart. Briand referálni fog római utjáról. Bejelent, — mint a kormány lapok tudni velik — hogy Olaszország már nem kifogásolja, hogy hadat üzenjen Németországnak. Salandra a kamara megnyitásakor hasonló szellemben fog nyilatkozni.

Luganó. A milánói bombázás áldozatainak ma volt a temetése, amelyen kétszáz ezer ember vett részt. Több száz koszorút küldtek. Beszéddek nem voltak.

Koppenhága. Pétervárról jelentik, Finnországgal a személy- és teherforgalmat beszüntették, mert a vonatokra a katonaságnak van szüksége.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Venczel Odón, aki az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál 34 évig mint irodatiszt működött és két évvel ezelőtt nyugalmomba vonult, tegnap 64 éves korában elhunyt. Ma délután temették.

Kifüntetés. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért Rabocska Béla dr. 7. lovastüzérezredbeli hadnagyot és Zatkovich Dezső 3. huszárezredbeli hadnagyot a signum laudissal újlag és Luckhány Miklós 33. gyalogezredbeli hadnagyot a signum laudissal tüntette ki.

Az erkölcs, a püspök, meg a kultuszminiszter. A kultuszminiszter az állami gimnáziumokból tudvalevőleg régebben kitiltotta már a leányövendékeket, akik így csak magántanulóknak lehetnek s legföljebb oly órákon jelenhetnek meg az iskolában, amikor valami kísérletet mutatnak be. Néhány vidéki gimnázium, autonom jogára való tekintettel, az idén leányokat is felvett nyilvános tanulóknak. Eleinte a kultuszminiszter, főleg a telekeseti gimnáziumok fenntartó hatóságainál, kérésre, könyörgésre fogta a dolgot és egyre arra hivatkozott, hogy a leányoknak nincs helye a gimnáziumokban és azokat az iskolában ne is tartsák meg a püspökök. A püspökök és a tanárok azonban nem látták olyan veszedelmesnek a fiúk és a leányok együttes tanítását, sőt pedagógiai okokat is hoztak fel, azt nevezetesen, hogy a leányoknak kétségkívül nagyobb szorgalma igen jó hatással van a lustább fiukra s a tanteremben a modor s a beszéd formája is finomabbá válik. Mindez nem használt, most a közoktatásügyi miniszter erőlyes hangú leiratban tiltotta el a gimnáziumoknak, hogy a jövőben a leányokat nyilvános tanulókként felvegyék a középiskolák fiutandói közé. Ugyanaz a kultuszminiszter, akinek egy szava nem volt a gyerekek háborus zülléséhez, mindjárt jobban vigyáz az erkölcsre, maguknál a püspöknél, minelyst a lányövendékek jogairól van szó. Azt nem bánja, ha az iskola sarkán találkoznak a fiúk a leányokkal — nem éppen diáklányokkal — de az algebra-órán nem ühetnek egy teremben. Mindjárt beleesne a dög az erkölcsbe, minelyst egy noteszba írná a tanár ur a fiúk nevét a leányokéval. A dolog különben nem meglepő. Pár napja csak, amikor kijelentette a miniszter, hogy a nőknek nem kenyérkereső tudomány kell, hanem általános műveltség, hogy kellőleg elhelyezkedhessenek a társadalomban. Az általános műveltséghez pedig nem okvetlenül szükséges a gimnázium, — hiszen sok diplomás férfi van, aki általánosan műveletlen. Nőknek elég az az általános műveltség is, amit az újságok „vegyes“ rovatából szereshetnek s aki ezzel se éri be, az járassa a Tolnai Világlapját. Nem lehetetlen, hogy ez iránt még törvényjavaslatot is nyujtatsanak be a kultuszminiszterrel azok a kulturpolitikai hatalmasságok, melyek az ő személyét használva pajzsul az utóbbi években erős offenzívát kezdtek a közoktatás terén való liberális ellen.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

Száz korona és háromszázhatvanöt korona. (A postamester és az aradmegyei urak adománya.)

Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 17.

Minden tiszteletünk és becsülésünk Govrik Lajos agai postamester urá. Amellett, hogy a kis Aga községben a postamesteri teendőket ellátja és bizonyára a legnagyobb gondossággal és lelkismeretességgel látja el, nem keményedett meg a szíve, nem savanyodott el a lelke. Nem feledkezett meg a postahivatal rácsoszata mögé ültve és száraz statisztikát, vagy zárlatot készítve és szegény falusiak leveleit expedálva, a szenvedőkről, az orosz dúlás áldozatairól sem és a következő levél kíséretében küldött be egy fővárosi estilaphoz száz koronát a kárpáti falvak felépítésére:

„Az ország összes postamesteri csekély 200 korona drágasági pótlékot kapnak a folyó évre. Ezen összeg felét, azaz száz koronát mai napon postantárványon beküldöm és kérem a szegény kárpáti falvak építésére fordítani. Tisztelettel

Govrik Lajos
postamester.

Aga, Temesmegye február 10.

Az estilap szerkesztősége, amely az ország örök hátlájára vált méltóvá azért a háborús jótékonyági akcióért, amely a vak katonáknak egy milliót, a kárpáti falvak földöntutóinak már majdnem egy milliót és megszámlálhatlan nemes célra százazreket gyűjtött össze, jórészt kis-ember adományából, a postamester valóban elismerésre méltó cselekedetét igen szép szavakkal méltatja, hogy az állam hivatalnokai, akik épen olyan katonái ennek a háborúnak, mint a fronton küzdők és az állam csak kötelességét teljesítette, amikor drágasági pótlékokat adott nekik, hogy megélhetésüket megkönnyebbitse. A pótlék nagyon kevés, csak épen jóakarát jele, valójában alig segít. Epen ezért emeli ki a lap az adományokat bejelentő levelekközül az agai postamesterét.

Govrik Lajos 100 koronája több és nagyobb becsü, mintha nagy bankok százazreket adományoznának, mintha latifundiumok urai, vagy dus kereskedők megnyitnák gazdag pénztárukat, — mint a hogy nem tessék. Ez a száz korona ezt az erőt, kitartást és nemeslelkűséget jelképezi, a mellyel a magyar katona, a sok tartalékos, a hivatalnok, a paraszt, a munkás ézt a háborút vívja a végső győzelemig. Govrik Lajos száz koronája dokumentum és a míg a rendes kimutatásunkban nem nyugtázzuk, illendőnek tartottuk külön is megemlékezni róla.

Govrik Lajos száz koronája megerdemli ezt az apoteozist és tudomására kell hozni, annak a sok százezer és millió embernek, aki ezt a kiváló újságot élvezettel olvassa, ha Govrik Lajos...

Hal!

Govrik Lajos, minden tiszteletünk és becsülésünk az övé és ő igazán nem tehet róla, hogy az ő drágasági pótlékából elküldött száz koronás adomány lemerés és megbecsülésé közben, a mérleg egyik serpenyőjében elhelyezte a legnevesebb intencióval mindazt, amit itt elmondottunk, de a másik serpenyőbe belevetették ezt:

„Aradi tudósítónk írja: Aradvármegye alispánja hivatalosan értesítette az elpusztult Tüzhelyeinket Újraépítő Országos Bizottságot, hogy Vásárhegyi József, gróf Zelenski

Róbert, báró Bohus Lajos, báró Solymossy Lajos, Holländer Sámuel, Kintzig János, báró Bánhidy Antal és Ádeimann Károly 365 koronát adományoztak az elpusztult kárpáti falvaknak.

A szegény agai postamester száz koronája hadd huzzza le az aradmegyei nábobok 365 koronáját.

A mérleg azonban egy kissé hamis. Az egyensúlyt helyre kell állítani.

— Govrik Lajos — mondott az ő egyik aradi jó ismerőse az Aradi Közlöny tudósítójának — *dusgazdag földbirtokos*. Sógora, Arad város egykori árvaszéki iktatójának, a színtén dusgazdag Kóvér Ferencnek, akinek a felesége Govrik nővére. A postamester több százezer koronát érő több száz, talán hatszáz holdnak a tulajdonosa. Rendkívül takarékos jó gazda, egyetlen fia van, aki a hadseregben szolgál. A postamesteri hivatalt azért vállalta, mert Aga faluban (azelőtt Bresztovac volt a község neve) a kincstár nem állított volna fel postát, ha valamelyik megbízható földbirtokos nem

vállalkozott volna a kezelésére. Aradmegyében is vannak ilyen postamesterok, akik, hogy ne kelljen egy teljes napig várniok, míg a szomszéd község postájától küldeményeiket megkaphatják, szerződéses viszonyba léptek a kincstárral és így nemcsak a maguk érdekét, de az egész községet is szolgálják.

Ha ezt a néhány adatot és a mérleg serpenyőjébe tesszük is a nábob postamester érdemeinek elismerése mellett a másik serpenyőt legalább is egyensúlyba akarjuk hozni, akkor ebbe is oda tehetjük, hogy az a 365 korona, a melyet az aradmegyei urak adományaként küldött be Aradvármegye alispánja a kárpáti falvak felépítésére, egy elmaradt főispáni installációs ebéd megváltása fejében alkalmoszerűen gyűlt össze. Oda tehetjük azt is, hogy a felsorolt adakozók valamennyien több alkalommal, több gyűjtőúton és gyűjtőív nélkül a nemes célra már előbb is igen tekintélyes összegeket adományoztak.

Igy valahogy az igazság mérlegének megzavart egyenelya helyreáll.

Szerbiát a hazugságok ölték meg.

— Protics volt szerb miniszter nyilatkozata. —

— Távirati tudósítás. —

A szerb vándorskupstina legközelebb a nizzai operaházba költözik. Már nagyban folyik a dalszínház átalakítása. Ugy lehet, hogy a képviselők számára a földszinten készítenek ülőhelyeket, a kormány pedig a színpadon fog ágnálni, ami nem is esik majd olyan nehezsére a szerb kormánynak, hiszen Belgrádban a régi jó időkben szintén színházat játszott.

A skupstina Szerbia elveszte óta immár a harmadik külföldi helyre fog tehát vándorolni. Előbb Szalonikiben a „Hotel Olympiában“ működött, meglehetősen szerényen. Amikor Montegrót is utólrta megerdemelt végzete, Romába hurokolt a szerb csonka parlament. Itt az olasz vendégszeretettel visszaélt és ellenséges határozatokat hozott. Hogy hogyan fog vendégszerepelni a nizzai operaházban, a jövő titka. Annyi bizonyos, hogy a szerb politikusok és hontalan honatyák még mindig nem józanodtak meg eléggé és a szerb sajtóiroda révén a hazugságok szennyes ártját hőmpolyogtatják Szerbia osztrák-magyar uralma ellen.

A „Belgrader Nachrichten“ egy szerb előkelőségtől, aki Pasics kormánya alatt jelentékeny szerepet játszott és a napokban Krusevából visszatért Belgrádba, a szerb nép megfontolónak hazusági paroxizmusáról érdekes adatokat mondott el.

A múlt év októberében történt, amikor a központi hatalmak és Bulgária csapatai előrenyomultak és a szerb kormány Nisből Krusevóba menekült. A szerb államtanács, amelyet Protics Stojan, Pasics intim barátja vezetett, Krusevóban gyűlt egybe. Protics, Oroszország tanakus híve és a radikális párt támasza a háború kitörésekor belügyminisztere volt a Pasics-kabinetnek. Protics vakon hit az orosz testvérben és kezdettől fogva azt hangoztatta, hogy Oroszország és az entente többi államai elegendő segítséggel álljanak Szerbia mellé. Minden kérése és sürgelése hiába való volt. Erre Protics lemondott. Az orosz segítség elmaradásáért Spalajkovics pétervári szerb követet okolta, azzal vádolva őt, hogy nem képviselte kellő erélyvel Szerbia érdekeit.

A szerb kormánynak Nisből való emmane-

külése óta a szerb államtanácsos nem kapott semmi hírt az események folyásáról. Ugy látta, elfeledkeztek róla. Amikor azután a kormány Krusevóból Ruskába menekült, Protics pakkot és követni szándékozott a skupstinát. Ekkor felkeresték kruseváci barátai és könyörögtek neki, mondja meg nekik az igazságot. Protics szószerint így világosította fel a hozzá fordulókat:

„A hibánk az, hogy annyira hozzászoktunk a hazugsághoz, hogy a saját hazugságainkban már magunk is kezdünk hinni. Nem tudom megmondani, mi tog törtenni veünk, mert magam sem tudom, mi igaz abból, amit nekem mondtak. Csak egyet tudok biztosan: Spalajkovics hünye!“

Protics volt szerb miniszternek Oroszország legfanatikusabb hívének, Pasics intímusának ez a nyilatkozata ólesen rávilágít a szerb kormány tragikus hazugságaira, amelyek Szerbiát végromlásba döntötték.

Két héfig készült a török trónörökös az öngyilkosságra

(A borbélytól eicsent borotva. — Apja sorsára vagyodott.)

Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 17.

Sokat foglalkoztak ugyan a lapok már eddig is a török trónörökös, Jusszut Izedin eifendi öngyilkosságával, mindamellert annak részleteit és okát mindaddig homály fedte. Az első, aki ezekre a részletekre vonatkozólag érdekes felvilágosításokat nyújt, Feidmann Vilmos dr., a Berliner Tageblatt kiküldött tudósítója, aki a következő érdekes cikket küldi lapjának Konstantinápolyból:

Már rég tudta mindenki — így szól a cikk — hogy Jusszut Izedin trónörökös beteg, de hogy betegségének milyen a természete, azt csak kevesen tudták. Ellentétesek voltak a hírek, amelyeket azok terjesztettek, akiknek alkalmuk volt a trónörökösre személyesen

érintkezni. Egyesek olyan dolgokat beszéltek el a trónörököséről, amelyeket csak a teljes szellemi elhomályosítás magyarázhatott meg, mások viszont elragadtatással nyilatkoztak a trónörökös műveltségéről a szelímes csevegőnek festették őt le.

A trónörökösnek voltak jó és rossz órái. Egy volt miniszter, aki tizennégy nap előtt beszélt a trónörökösrel, frissen és szeretetre-méltónak találta, sőt Talaat baj, aki két nappal öngyilkossága előtt beszélt vele, sem vett észre rajta semmi különösöt.

Emellett kétségtelen tény, hogy a szerencsétlen herceg véres tettét két hét óta készítette elő. Tizennégy nap előtt cicsente borbélyától, aki őt minden reggel felkereste, egyik borotváját a azzal hajította végre tettét. A borbély csak másnap reggel vette észre, hogy a borotva hiányzik. Aikulták alaposan a trónörökös szobáját, akit különben is már hosszabb idő óta szigorúan őriztek, de a kést nem találták meg. Jusszuf Izedin ugyanis higiénikus övének szebébe rejtette azt. Két hét óta csak reggel nyolc óra után hagyta el a háremet, habár azelőtt már hat órakor felkelt. Így kedden sem tűnt fel hosszabb távolléte.

Jusszuf Izedin öngyilkossága minden részletével együtt élénken emlékeztet atyjának, a trónosított Abdul Aziz szultánnak öngyilkosságára. Jusszuf Izedin mindig csodálta atyja tettét, azt követendő példának tartotta a sokszor kijelentette, hogy ő is hasonló uton fog véget vetni életének. Folytonosan emlegette, hogy egy napon ő is, mint atyja, fel fogja vágni ereit. Gyakran megtörtént, hogy ebéd közben felemelte villáját, bal keze felé dőlt vele s így szólt környezetéhez:

— Lássátok, így fogok egy napon karomba dőlni.

Tudvalevő, hogy terv szerint a trónörökös azon a keddi napon, amelyen öngyilkosságát elkövette, Ausztriába szándékozott utazni, hogy idegkuráját folytassa. Jusszuf Izedin többször volt Nyugat Európában s utazása mindannyiszor nagy izgalomban tartotta környezetét, mert minden egyes alkalommal megkísérelte, hogy a robogó vonat ablakán kiugorjon.

A szerencsétlen királyi herceg állapota az utolsó időben, amikor a szultán is komoly beteg volt, még csak rosszabbodott. E napokban ismét gyötörte őt öngyilkossági gondolata s bizalmasainak kijelentette:

— Én soha sem leszek szultán. Mielőtt trónra kellene lépnem, megölem magam!

Mehemed szultán, miután értesült a trónörökös haláláról, meghagyta, hogy környezetét gazdagon jutalmazza meg. A melegsivű uralkodónak ez a tette nem is meglepő. Könnyen elképzelhető, hogy évek hosszú sora óta mi mindent kellett kiállniuk azoknak, akik a trónörökös mellett voltak.

Végül még néhány érdekes anekdotát a trónörökös életéből. 1867-ben Abdul Aziz szultán kedvenc fiával, az ekkor tíz éves Jusszuf Izedin-nel, továbbá unokaöccsével Murad-dal és Abdul Hamid-dal a párisi világkiállítás alkalmával európai utazást tett. Ez utazás alkalmával Abdul Aziz a koblenzi találkozás alkalmával I. Vilmos császárt assal a különös kérdéssel hozta zavarba, hogy vajon a Rajnát mesterségesen csinálták-e a német császárok kényeztetésük számára. Ez utazás alkalmával Viktoria angol királyné kezesőkre nyújtotta kezét a kis Jusszuf Izedin-nek. A trónörökös a török fiuk minden dacával ellenszegült ennek s kijelentette törökül, hogy semmi körülmé-

nyek között sem csókolná meg egy keresztény nő kezét. A királyné csodálkozva kérdezte, hogy mit mondott a trónörökös, mire az okos Fuad pasa készséggel válaszolta:

— A herceg azt mondta, hogy ép az imént evett valamit s így nem tartaná illőnek felséged kezét ajkával illetni!

Számol a дума a németek győzelmével.

(Vihar a szeniorok ülésén.)

Távirati tudósítás.

Stockholm, február 17.

A Novoje Vremja szerint a legöregebb dumalagok Rodzianko dumaelnök vezetésével ülést tartottak. Az elnök közölte azt a beszéget, amelyet a miniszterelnökkel folytatott. Ezerint Stürmer kijelentette, hogy kormánya a legnagyobb mértékben respektálni fogja a dumát. Azt is mondta a miniszterelnök, hogy a minisztertanácsban nem fog személyi változás történni. Ami a дума ülésszakának tartalmát illeti, az a munkaprogram nagyságától és a tárgyalás gyorsaságától függ. Rodzianko bejelentését élénk vita követte.

Miljukov, a kadettpárt vezetője hangzott, hogy a kormánynak felvilágosítással kell szolgálnia a nép számára, mert hogyha Stürmer is elzárkózik a nép elől és mindent ködbe burkol, akkor a nép éppen úgy nem fog benne bízni, mint Goremykinben.

A pétervári sajtó a дума senior-konventjének emez ülését emlékeztetőnek mondja. A fél év alatt felgyülemlett robbanóanyag, — írja az orosz lapok egy része — ugylászik a дума ülésén ki fog robbanni.

A дума senior-konventjének ülésén Glinka a sürgős törvényjavaslatok listáját olvasta fel.

Csenicze rögtön tiltakozást jelentett be és követelte a törvényjavaslatok kibővítését a korona-gyárak munkásainak biztosítását előző javaslattal, a nemzetiiségi korlátozások megváltoztatását és a parlamenti immunitás biztosítását.

Kerenski képviselő csatlakozott az előtte szóló javaslataihoz és ezeket mondta:

— Haladéktalanul gondoskodnunk kell a polgári élet védelméről, ki kell szélesíteni a дума felszólalási jogkörét és bevezetendő a parlament tényleges, kormányt ellenőrző joga.

A jobbpárt tagjai erre felugráltak helyeikről és viharos láрма kerekedett. Markow vadul kiáltotta:

— A kormány az orosz nép részéről bemutatott számlát a háború után fogja kiegyenlíteni.

Jenikejew a szóló beszédét így szakította félbe:

— A vizsgát éppen most álltuk ki.

Markow folytatta: A vizsga még nem ért véget, a lengyelek minden egyenjogúsítást való követelése korai, mert úgy lehet, hogy a lengyelek a békekötés után külföldi alattvalók lesznek.

Garusewics odakiáltotta Markownak:

— Ő a német győzelmet proklamálja.

Egy másik képviselő így kiáltott közbe:

— A költségvetést nem szabad elutasít-

nunk, mert ez annyit jelentene, mint hadat viselni a hadsereggei.

A дума senior-konventjének ülése határozathozatal nélkül ért véget.

Borosjenői katoná temetése Reichenbergben

— Jól bannak a magyarokkal.)

Aradi közlöny tudósítói.

Arad, február 17.

A most a cseh-német Reichenberg városában álmászó 44. sz. somogymegyei gyalogezredtől sok panasz érkezett haza Somogyországba, hogy a csehek nem tanúsítanak valami nagy szeretetet az odakerült és onnét a harctérre induló vitéz ezred katonái irányában. Ezen panaszok arra indították a Somogyi Hirlap szerkesztőségét, hogy nyit levélben, melyet német nyelven közölt lapjában a Reichenberger Zeitung címére, az eddignél jobb bánásmódot kérjen a somogyi katonák részére, legalább olyat, mint a minöben a helyettök Kaposvárra helyezett cseh katonákat részeseiti a közönség. A nevezett újság ezen cikkre igen udvariasan megfelelt, mindenképen alaptalannak mondván a hazajutott panaszokat. A megnevezett újság közleménye alapján most egész érdektelen személyiségek is igazolják a panaszok alaptalan voltát és pedig egy aradmegyei származású hős katoná iránt lerótt kegyeletos aktusról számolva be és a többek között a következőket mondván:

„A Vörös Kereszt itteni tartalékkórházában, ahol időnként több mint harminc többnyire Reichenbergből ideszállított magyar sebesült ápoltatik, nemrégiben meghalt tüdővészben a leggondosabb ápolás dacára, amelynél jobb ápolásban Magyarországon sem lehetett volna része, sőt sok esetben a mi katonáink nem is részesülnek ott ily gondozásban, Vida István borosjenői 33-as gyalogos, aki két ízben volt a harctéren. Mint a temetésről készített idemlékelt képekből láthatja, nevezett katoná minden hősköket megillető tisztelettel tétetett örök nyugalomra, oly tisztelettel, melynél különben saját vérünket sem részesíthettük volna. A nagyszámu sebesült bajtársakon kívül a veteránok, a tüzoltók és a torna-egylet zászlóval vettek részt a temetésen, továbbá az állami és városi hatóságok fejei, az itteni Vörös Kereszt egyesület tagjai és a lakosság nagy tömege. A koporsót a Vörös Kereszt nőegyletének, továbbá a sebesült katonák koszorui díszítették piros-fehér-zöld és fekete-sárga szalagokkal, sőt Hartyg grófnő is küldött egy piros-fehér-zöld szalagoy koszorut, fekete rojtokkal. A sírnál főtisztelendő Glazer plébános ur tartott magas szárnyalásu beszédet és minden katonai tisztelettel eresztették le a koporsót a város által felajánlott diszsiába. Különböben is a magyarok nálunk megkülönböztetett bánásmódban részesülnek, ami az itt honos sebesültek részéről többszörös panaszra is adott okot. Hát ezek a magyar hősiesség lebecsülésének jelei, vagy pláne gyűlölködés más nemzet tiai ellen? Hasonló szellem uralkodik a szomszédos Reichenbergben, sőt ilyen elveket vall a megátamadt újság is, mely tudomásom szerint még csak egy sort sem közölt azokból, amit Önök neki tulajdonítanak

Jagodina magyar polgármestere.

— Mackensen nevezte ki. — Egy szerb város magyar vezetősége. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 17.

Szerbia magyar végyak földje. Nemcsak földrajzilag, de történelmi és politikai szükségesség is, hogy a meghódított országban a magyar közigazgatás legyen uttörője, ami gazdasági és kulturális érdekeinknek. Tisza letván gróf miniszterelnök a képviselőházban tett nyilatkozata biztató reménység nekünk. Tudjuk, hogy már Thallóczy Lajos polgári kormányzó kinevezésével a magyar aspirációk megvalósulásának zálogát bírjuk.

A magyar mindenütt megállja a helyét és pacifikálni is tud. Nincs tehát attól tartania senkinek sem, hogy nem tudunk a meghódított területen olyan rendet tartani, mint amilyen kell. A német hadvezetőség ebből a szempontból sem bocsúli kevessebbre a magyar taktikumot, mint a magáét. Mackensen tábornagy Belgrád elfoglalása után, egy magyar származású, most egyik honvédezredbe beosztott kereskedőt nevezte ki Jagodina város első polgármesterévé.

A pécsi származású férfi aradmegyéből nősült a felesége rokonainak seivességéből érdekes adatokat tudunk elmondani a szerb területen funkcionáló első magyar polgármesterről:

— Böhm Gyulának hívják Jagodina polgármesterét, aki siklósi születésű, középiskoláit Pécsen végezte, majd a Keleti Akadémiára került. Rövid megszakítással husz évet töltött Szerbiában. Mint fiatal embert a Kereskedelmi Múzeum küldötte el képviselőjeként Belgrádba, ahol magát később önállósította és mivel jól értett a vasüzlethez, vasüzynökséget nyitott és mint ilyen, sok milliós üzleteket bonyolított ott le. Amikor egyik féllel 2,600,000 koronás üzleteket kötött, mely még csak lebonyolítás alatt állt, kiütött a háború és mivel anyagilag teljesen Belgrádba volt kötve, ahol állandó lakása, berendezése, üzletfelei és követelései voltak, nem sietett el idejekorán Belgrádból, aminek az volt a következménye, hogy Jagodina városában internáltak feleségével együtt. Jagodinában Böhm Gyula, mint a szerb nyelv és szokások alapos ismerője, csaknem szabadon mozoghatott, amit arra használt föl, hogy mindenképen segítségére legyen az ott elhelyezett beteg magyar sebesült, mintegy 400 katonának, majd az első balsikerű offenzíva után odahozott mintegy 4000 fogolyt.

A kórházban feleségével együtt, hogy magyar érzelme tulságosan föl ne tűnjön, azon volt, hogy az összes ott ápoló betegek helyzetén könnyítsen, a foglyok közül még több is akadt, akiket a sajátjukból hetenkint pénzzel is segítettek. A helyi hatóságnak végre is föltűnt, hogy az internáltak annyit tesznek a foglyok és ápoltak érdekében és valamely rosszindulatú följelentésre hadbíróság elé állították az embereges érzülettel vezérelt idegenbe szakadt magyar házaspárt. Böhm ügyesen védekezett, igen közelnek érezvén nyaka körül a hurkot, de elvégre be kellett látnia a hadbírósnak, hogy Böhm csakis kötelességét teljesítette, amikor tőle lehetőleg segített földijein, amit még Szerbiában se minősíthetnek hazafülségnek, különösen, ha az illetőnek még jó, magasabb állású szerb protektorja is van, mint akadt a régi összeköttetései révén Böhmnek is.

A hadbíróság felmentette a házaspárt és Böhmék nyugodtan folytatták szamaritánus

munkálkodásukat, amíg csak egy szép napon a szerbek el nem kergették Jagodinából is a hadifoglyokat, akik meg se állhattak az Olasz fogolytáborokig. Az már Böhm életméségét dícséri, hogy feleségével együtt a betegekkel visszamaradhatott Jagodinán, amíg csak be nem vonult ezen városba a német Etappeparancsnokság élén Schultz őrnaggyal, aki ott azonnal tájékozást szerzett, ki lehetne ott segítségére a rend föntartásában és hitelen értesülven Böhm magatartásáról a nehéz időkben, föltérjesztette a belgrádi hadsereg főparancsnokságának a városi rendőrkapitányi majd polgármesteri tisztségre és az erről szóló kinevezési oklevelét Mackensen tábornagy megbízásából Schultz őrnagy írta alá.

Már két hónapja legjobb eredménnyel munkálkodott hivatalában Böhm, a 18.000-ról 4000 lélekszámra lepadt városban, ellátva még a kerületi előljárói teendőket is, amikor 100-nál több község tartozott alája, a mikor megérkezett Jagodinába is a parancs, hogy a katonaköteles internáltak tartoznak katonai szolgálatra jelentkezni. Ezt megtette természetesen Böhm is, a legközelebbi, Szerbiában állomásozó honvéd ezrednél jelentkezve, ahonét a német parancsnoksággal egyetértve azzal küldték saját ezredének káderjához, hogy itt történő jelentkezése után visszatogják utalni a szerb területen levő honvédezredhez, hogy politikai és adminisztratív felelő megbízatásá: zavartalanul folytathassa. A katonai formáságokon és fömerült nehézségeken átesvén, Böhmöt most bizonytalan időre szabadságotk és ma este már vissza is utazott Jagodinába, hogy ott ismét átvegye hivatalának vezetését, de most ő fogja mint kinevezett kerületi előljáró egybehívni a város képviselőtestületét, melyet minden városnak meg akarnak hagyni, respektálván azoknak autonómiaját, hogy válasszák meg saját embereikből a városi tisztikart, míg a kerület előljárói tisztséget addig fogja megtartani, a míg ott reá szükség lesz. Azután visszatér Belgrádba, időközben alaposan kitisztított lakásába és újból megkezdni üzleti tevékenységét.

Huszonhat matrózt zártak a hajófenékbe.

(Pusztulás az acélsírban. — Angul szolgálatták!)

Tudósítójától.

Páris, február 17.

As *Illustration* rendkívül izgalmas cikket közöl az angol-francia flotta működéséről a Dardenelléknél. A cikk szerzője, Emil Vedel elmondja, hogy milyen rettenetes nehézségeket mentek át még az *Inflexible* az általános pusztulásból.

A hadihajók csoportosításának középvezetésén a Queen Elisabeth hajót több lövés érte és az Agamemnon is kényeserült súlyos sérülésekkel visszavonulni. Végül az *Inflexible* aknához ütközött és a hajó, amely a Falkland szigetekenél győzelmet aratott, itt csak borzalmas áldozattal tudta megmenteni magát.

A hajó előlő részén óriási repedés támadt, amelyen a víz gyorsan betódult. A pa-

rancsnoknak meg kellett akadályoznia a víz további betódulását, mert különben a hajó elpusztul. Elzáratta tehát a hajófenék biztosító rekeszeit. De abban a rekeszben, a melybe a víz betódult, huszonhat matróz volt, akik éppen a biztosító vezetéken akartak felkúszni. Huszonhat matrózt zártak be ebbe az acélsírba, akik haláltélelemmel hallották, amint az acélsír az acélfalhoz csapódott és a zár elcsúszott. Hitték-e, hogy tévedés történt, ütöttek-e kétségbeesetten a kaput, kiáltottak-e segítségért, vagy pedig megértették-e, hogy koporsójuk fedele csukódott le rájuk, azt senki sem tudja. A hajó megmentése követelte ennek a huszonhat szerencsétlen embernek a feláldozását? Mikor vegre a hídai lebecsülhették, *Patriomore*, a hajó parancsnoka, ledetűnt fölve ment az acélsír kapujához, amely mindaddig sarva maradt, amíg a léket betömtek és csak annyit mondott:

— Békesség legyen azoknak lelkeivel, akiket fel kellett áldoznom, hogy hajómat megmenthessem. Angliát szolgálatták!...

Marghiloman pártja akcióra készül.

(A román politikai pártok.)

Tudósítójától.

Bukarest, február 17.

A Marghiloman vezetése alatt álló román konzervatív párt lapja, a „Steagul” „A politikai pártok állása Romániában és a külső politikában” címmel a következő cikket közli:

Politikai világunk ma három csoportra oszlik, amelyek három irányt képviselnek Románia külső politikájában. Ezek a Filipescu—Take Jonescu csoport, Bratianu Jonel csoportja és Carp Péter csoportja, eme csoportok egyike a föderáció, a négyesszövetséggel való féktelen szövetekezést képviseli: a másik a kormány, a négyesszövetséggel való habozó egyesülést, a harmadik pedig a központi hatalmakkal való régi szövetség felújítását.

Eme három csoporttal áll szemben a konzervatívpart, melynek álláspontja a koronatanács határozataiból alakult ki. Amikor a román koronatanács a központi hatalmakkal fennálló szövetséget az ismert értelemben fogta fel, a konzervatívpart azon a nézetten volt és azt képviseli ma is, hogy csak a minden kötelezettség nélkül való pártatlan semlegesség nyújthat jövőre nézve a román kormányt alapot arra, hogy az országot becsülettel épen megtartsa a nagy világrázkódtatásban. Amidón tehát a konzervatívpart a föderáció négyesszövetséggel melletti politikáját elítéli, amidón élesen kárhoztatja a kormány habozó állástoglatásait és alig leplezett szándékait, egyuttal azt a szélső álláspontot sem fogadja el, amely feltétlenül a központi hatalmak melle akar helyezkedni.

A konzervatívpart a jelen pillanatban a szabad kez politikáját támogatja és mindent elíteli, ami a kormány akarat elhatározását a mai ne-

héz helyzetben, melyben a meglepések játszó a főszerepet, megkötne.

Radovici román kereskedelmi- és iparügyi miniszter, valamint a román központi importkommissió az új osztrák-magyar-német konzorciummal

ama kompenzációk neme és mennyisége kérdésében, amelyeket Románia fog adni a központi országokból behozandó áruk ellenében, tárgyalásokat folytat.

A tárgyalások a befejezéshez közelednek.

Aggódik az entente minden frontjáért

— Figyelmeztetés az első állások feladása esetére. — Hindenburg Pétervárra készül? —

— Távirati tudósítás. —

Basel—Bukarest, február 17.

Basel. A francia sajtót nagyon nyugtalanítja a németek támadása. Az Echo de Parisban megjelent a hadvezetőség figyelmeztetése, amelyben rendületlenül bizalmat kér még az esetre is, ha a németek a legkülső állásokat elfoglalják.

Bern. A L'Homme Enchaîné úgy vélekedik, hogy a német vezérkar a keleti fronton akar támadást intézni. Szerintük a bukovinai offenzíva csak arra való, hogy az oroszokkal ezen a ponton gyűjtessék össze csapatokat. Ha már aztán itt Ivanov tábornok ereje egészen igénybe van véve, Hindenburg heves támadást fog intézni az orosz balszárny ellen, hogy elfoglalja Pétervárt.

Berlin. Azzal az ellenséges oldalról terjesztett híreszteléssel szemben, mintha fennakadás állana be a német gránátgyártásban, mert hiányzik a hozzá szükséges mangán, felhivatalosan kijelentik, hogy a német bányák még mindig bőségesen termelnek mangánt. Különböző is a német tudomány már gondoskodott a mangán pótlásáról. Ez olyan anyag, amelyet hazai földön található nyersanyagból állítanak elő, tehát Németország nem szorul bevitelre.

Milanó. Az „Idea Nazionale” írja: „Egy magasállású orosz katonai személyiség, aki nemrégiben hagyta el az orosz főhadiszállást”, kijelentette egy hírlapíró előtt, hogy a központi hatalmaknak Lengyelországba és a keleti tartományokba való benyomulása nem érintette az orosz közvéleményt. Oroszország gazdasági helyzete tények és épen olyan biztos, mint pénzügyi állapota. Az orosz egyház milliárdok fölött rendelkezik, amelyeket ez ideig még nem vettek igénybe. Oroszország legközelebb nyolc millió embert állít a frontra. Tavasszal az új kozákezerdek százai kezdik meg az offenzívát és szó sem lehet addig békéről, míg ellenséges katonák állanak orosz földön.

Ez az információ, amely több olasz lapban is megjelent, Oroszországban született és a néphangulat beoljásolására szolgál.

Bukarest. Az Angol Távirati Ügynökség jelent a bukaresti lapoknak Londonból: Mielőtt Briand Rómából elutazott volna, fogadta a Daily Telegraph munkatársát, akinek a következőket mondotta:

— A francia-olasz megegyezés peritekt. Minden pontban megegyezés létesült, sok menekes kérdésben is, a melyek eddig zavarólag hatottak.

Romai látogatásom főjelentőse abban áll, hogy számos előtelettel szabadultam meg Olaszország magatartását illetőleg. Meggyőződtem arról is, hogy Olaszország politikája őszinte, de — elővigyázatos.

A francia miniszterelnök ezen nyilatkozatát számos bukaresti lap kommentálja. A kommentárok mind megegyeznek abban, hogy a francia miniszterelnök nyilatkozata a legvilágosabb bizonyítéka annak, hogy Olaszország magatartása nem őszinte és habozó. Ezt már regóta tapasztaltak a szövetségesek és úgy látszik, hogy éppen idejé volt Olaszország szerepét tisztázni.

Luganó. Giolitti Turinban átulazva kijelentette, hogy valótlanok azok a hírek, mintha a kormány megbuktatására törekedne. Hogyha kormányra jutna, akkor sem tehetne mást, mint hogy a háborút folytathá, dacára annak, hogy nem háborus párti. Nem kíván a felelősségben osztozkodni, sem a kormánnyal szemben akadékoskodni. Különböző is a döntés az entente tegyveréseinek kezében van, tőlük függ, sikerül-e megvalósítani a szép álmokat, Itália szép jövőjét.

Páris. Clemenceau a hadügyi bizottságban közölte, hogy Briand miniszterelnök római útjának eredményére vonatkozólag beadott interpellációra nem fog válaszolni.

Nikitát felelőségre vonják az oroszok.

(„Leleplezések” Montenegró kapitulációjáról.)

— Távirati tudósítás. —

Bécs, február 17.

A Südslawische Correspondenz jelenti Bukarestből, hogy a pétervári Birsewija Wjedomosti állítása szerint Iszarinnak, a Nikita montenegrói királyhoz küldött orosz követnek az a feladata, hogy Nikitától és Miuskovits montenegrói miniszterelnöktől beszámolófélt kérjen a legutóbbi eseményekről. A követ már tárgyal is Miuskovits miniszterelnökkel. Ez a tárgyalás kihallgatás jellegű lesz és eredményétől függ Oroszország további magatartása Nikita királyljal szemben.

A Neue Zürcher Zeitung az orosz sajtó nyomán újabb „leleplezéseket” közöl Montenegró kapitulációjának történetéről. Ezek a hi-

rek egészen ellentmondanak a legutóbb Párisból terjesztett jelentéseknek. Az orosz jelentések szerint Nikita király tulajdonképpen nem folytatott komoly harcot. Montenegró mindig csak a saját hasznára nézett. Mikor Ausztria-Magyarország majdnem összes haderejét Oroszország déli határára vetette, Montenegró a legkisebb kísérletet sem tette, hogy Ausztria-Magyarországot megtámadja. E helyett Nikita király Albániába ment, hogy Szkutarit megszállja. Azt írják továbbá az orosz lapok, hogy mikor Nikita király Olaszországba ment, értesére adták, hogy jövetele, főképpen pedig Rómában való maradása nem kívánatos. Ezért utazott el Nikita Lyonba. A Ruszkoje Szlovo szerint Nikitának egész magatartásáról és Montenegró váratlan kapitulációjáról nyilatkoznia kell a szövetségesek előtt. Ezekből a nyilatkozatokból függ Montenegrónak, Nikita királynak és dinasztijának további sorsa. A Birsewija Wjedomosti azonban már most tudni véli, hogy Nikita király semmitéle, még külső rehabilitációra sem számíthat a szövetségesek szemében. Ebben a kérdésben jelenleg Mijuskovics montenegrói miniszterelnök és a nemrégiben kinevezett cetinjei orosz követ, Lazlovin között folynak az előzetes tárgyalások.

H I R E K

Külgyminiszterünk közvetít Nikita és kormánya között.

(Bekerői akarnak tárgyalni a montenegrói miniszterek.)

— Távirati tudósítás. —

Bécs, február 17.

Popovics Jovo montenegrói meghatalmazott miniszter február hónap másodikán Ramadanovics montenegrói külgyminiszteriumi titkár kíséretében a császári és királyi külgyminiszterium cetinjei képviselőjét megkerette, hogy személyesen vegye át továbbításra Nikita királyhoz intézett előterjesztésüket, amelyet Rudolovics Mirko igazságügyminiszter, ideiglenes miniszterelnök alírt. Az iratban a montenegrói miniszterek arra való hivatkozással, hogy delegátusaink Cetinjében vannak, felkérte a királyt, hogy naidektarianul nevezze meg meghatalmazottait, akik magától a királytól kért bekerői vonatkozó tárgyalásukat megkezdjék.

Minthogy a Montenegróban levő minisztereknek lehetetlenség Franciaországban levő királyukat egyenes összeköttetésbe lépniök, külgyminiszteriumunk miután előzőleg biztosította a spanyol kormány közvetítést, átverte a montenegrói előterjesztést s a becsi spanyol nagykövetséget felkérte annak továbbítására. A spanyol kormány kezesere külgyminiszteriumunk kijelentette, hogy nincs kifogása az ellen, hogy a francia kormány, amelynek területén Nikita tartozkodik, tudomást szerezzen a közieséről. A királytól eadig válasz nem érkezett.

— Arvizek Besszarábiában. Bukarestből jelentik: Besszarabiában és Dobrudzsában az áradás mintegy ötven négyzet kilométer területet előntött. A lakosság ezrei csak pusztalétüket mentették meg.

— **Az Elba pusztító áradása.** *Glückstadt*ban jelentik: Az Elba hirtelen megáradt s három méterrel növekedett. A vihartól korbácsolva a fa és szenttelepeken óriási károkat okozott. A kikötő partjai elpusztultak. — *Hamburg*ban jelentik: Az éjjeli áradás hajnalban elérte a tetőfokát. A víztömegek átcaptak a parton és elöntötték a kikötőt és a szomszédos utcákat. Az emberek fejvesztetten menekültek. Az Elbán horgonyuktól elszakadt vízi járműveket dobáltak a hullámok. Később az ár leapadt. Emberéletben nincsen kár.

— **A külügyminiszter a bolgár királynál.** Bécsből jelentik: Ferdinánd bolgár király Burián István báró külügyminisztert ma déli előtt kihelgátáson fogadta.

— **A horvát címer használata.** Budapestről jelentik: Az ellenzéki pártok *Károlyi* Mihály gróf elnökségével ma ülést tartottak, amelyen megvitatták a regnikóris bizottság jelentését a horvát címer használatáról. A jelentést nem fogadták el. Apponyi Albert gróftól fogják kérni, hogy ismertesse a Házban az ellenzék álláspontját.

— **Bombák az Elysée-palotára!** A *Münchener Neueste Nachrichten*-nek írják a nyugati hadszínterről: A napokban egy rakétával együtt átlőtték a német lövészárkok közé a *Petit Parisien* egyik számát, melyben a legutóbbi *Zeppelin*-támadásról volt szó. A lap beszámol a légi támadásról és közli a *Zeppelin*-bombák által okozott rombolásokról felvett fotográfákat is. Az egyik kép alá a következő német szó volt írva tintával: „Üdvözlés a *Zeppelineknek!* Kitűnően dolgoztak. Lászközlebb azonban dobjátok a bombákat az Elysée-palotára és a Bourbon-palotára. Ne felejtsetek el azonban egy kis gázt is mellékelni.” Az Elysée-palotában tudvalevőleg Poincaré lakik, a Bourbon-palota a kamara helyisége.

— **Előléptetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Rafain Zoltán* és *Juraj Salvator* 7 lovastüzérezsztálybeli hadnagyokat főhadnagyká nevezte ki.

— **Felmentett népfelkelők igazolványa.** *Varjassy Lajos* polgármester a honvédelmi miniszter urnak rendelete következtében közhírré teszi, hogy a felülvizsgálat elé állított szon népfelkelésre kötelezettek részére, akik a népfelkelési tényleges szolgálat alól akár meghatározott, akár bizonytalan időre még a felülvizsgálatot megelőzőleg mentettek fel, — a mennyiben ezt a kiegészítő parancsnokságoknál kérelmezik — egy a felmentésük igazolására szolgáló rövid hivatalos bizonyítványt fog kiadni.

— **A részeg rabló.** *Barbetyei Péter* hosszúszori lakos 1915. szeptember 12-én a körös-bökényi vásár után hazafelé tartott. Körös-bökény határában a Zugó patakon átvészelt patlon *Bogdán Karácsony* parasztagasztát mellette tussította, úgy, hogy az beesett a patakba. *Bogdán* zsebéből két darab összehajtogatott marnalevelet vett ki, amelyben az 208. korona papírpénzét tartotta, nehogy azok átnedvesedjenek. *Barbetyei* erre neki támadt, ütlegelni kezdte kezével és bottal, bottal szájába akarta tussítani a elvette tőle a pénzt és marnalevelet. Rablás büntette miatt emelt vádat ellene az aradi törvényszék, s az esküdtszéknek ma foglalkozott ügyével. *Barbetyei*, akit *Schuster Odón* dr. védett, azzal védekezett, hogy nem emlékszik semmire, mert a tett elkövetésekor nagyon ittas volt. Az esküdtszék rendeltje alap-

ján a törvényszék *Barbetyeit* nyolc havi börtönre ítélte.

— **Házasság.** *Szondy Géza* kisperagi lelkes tudatja, hogy *Gregor Antal* cs. és kir. 4. hidászszázalaj századosa és *Szondy Izabella* opera énekesnő Aradon, február hó 15-én házasságot kötöttek.

— **Előléptetés.** A cs. és kir. hadügyminiszter, a 4. sz. huszárezred és a 16. számú egészségügyi intézetbe beosztott *Frint Sándor* dr. segédorvost soron kívül főorvossá léptette elő.

— **A muszkavezető községi bíró.** *Debrecen*ből jelentik: A debreceni ítélőtábla büntető tanácsa ma tárgyalta *Pudmalyuszi Iván* nagyboeszkói községi bíró bűnügyét, amelynek szálai a máramarosmegyei orosz betérés idejére nyúlnak vissza. *Pudmalyuszi Iván* községi bíró arra vetemedett, hogy a Nagyboeszkóra érkezett kozákok szolgálatába szegődött. Az ellenség ép akkor ért Nagyboeszkóra, amikor az ottani állomásról az utolsó vonat indult el a menekültekkel. A községi bíró figyelmeztette a kozákokat a menekülő vonatra, amelyet az oroszok tűz alá fogtak, a vonat azonban szerencsésen kifutott a veszélyes helyzettől. Most már annál dühösebben kezdtek toszlogatni a kozákok a községben. A vád szerint *Pudmalyuszi Iván* községi bíró együtt fosztogatott az ellenséggel, amely elsősorban a *Klotild* vegyészeti gyárat dulta föl. *Kaucsuk János*, a gyár művezetője meg akarta akadályozni a fosztogatást, azonban a községi bíró ezzel hátrította el az utóbbit: Most minden szabad! Kifosztották többek között *Pulza Jenő* nyugalmazott rendőrfőmester lakását, elvitték a szarvasmarháját, kifosztották továbbá még *Köhle Henrik* vegyész lakását is. — A bűnpör egyik részében a kassai honvédehadbírószék hozott ítéletet, amely *Pudmalyuszi Ivánt* husz évi súlyos börtönre ítélte, mert az ellenség hadműveleteit elősegítette. A máramaroszigeti törvényszék lopás és rablás miatt ítélte el *Pudmalyuszi Ivánt* három évi fegyházra. Az elítélt főlebbezése folytán tárgyalta a debreceni ítélőtábla ezt a bűnpört. A tábla a máramaroszigeti törvényszék ítéletének megváltoztatásával *Pudmalyuszi Ivánt* fölmentette a *Klotild* vegyészeti gyár kárára elkövetett lopás és rablás vádjáról, ellenben bűnszék találta a *Frankl Sándor* nagyboeszkói lakos kárára elkövetett lopásban és ezért hat hónapi börtönre ítélte. A tábla ítéletének indokolása szerint megállapították, hogy a vegyészeti gyárban egy *Petruk Pályko* nevű ember követte el a rablást. A főügyészesség semmisségi panasza folytán az ügy a Kuriához kerül.

— **Köszönetnyilvánítás.** A *Hasszinger*-utcai tartalékkórház vezetősége hálás köszönetet mond mindazon uraknak kik pénzbeli adományokkal hozzájárulnak a katonák osztonájához: *Kemény Manó* 10 korona, *Szerényi Gazdán* 5 korona, *Münz Mátyasné*, özv. *Gutmann Samu*, *Rozsnyay Karoly* dr., *Czeiler István*né, *Ruzs Jenő*né, *Fájer Lajos*né, *Pisler Sándor*né, *Bárony Adorné*, *Fischer Dániel*né, *Kohn Samu*, *Koch Dániel*né, *Stern Cecília*, *Adler Dániel*né 4-4 korona, *Weissberger Mór*né, özv. *Göck Karoly*né, *Zinner Vilmos*né, *Kossánszky Károly*né, *Roth László*né 3 korona, *Piek Ernő*né 2 korona.

— **Főpincérek öröme.** Ha van füst nélküli puskapor, miért ne legyen szipka nélküli szivar — mondta a kávéház főpincére — és ezen újabb találmány tetszett minden kávéosnak s most a trafikban vásárolt, de a kávéházban rágyújtott szivarhoz nem jár ki többé az ingyen szipka, sőt nem sokára gyufát sem adnak. Ha ez tovább így megy, egy nem sokára nem lesz tartó az újághoz, újrag a kávéhoz, kávé a cukorhoz, cukor a csészé-

be, csésze a tányéron, tányér a tálcán, tálcza a pohárnak, pohár a vízhez. Víz az lesz bőven... (A kanál kimaradt, mert felesleges, mivel az emberek isszák a kávé). Továbbá nem lesz szék az asztalhoz, asztal a kávéházba, aminek természetes következménye, hogy nem lesz vendége a kávésnak. Ennek pedig megint a főpincér fog örülni, mert nem lesz, aki adós marad... Szóval: a legjobb üzletet ezután is főpincér csinálja, mert megmarad a pénze, nem lesz aki kölcsön kérje...

— **Izenet orosz hadifogságból.** *Grab Emil*, az aradi 2. honvéd gyalogezrednek orosz hadifogságban lévő zászlósa december 14-éről kelteve *Irkutsk*ból írt levelező-lapot az *Aradi Közlönynek*. A levelezőlapon unokafivére, *Grab József* Neuman-gyári hivatalnok, 33. gyalogezredbeli hadnagy iránt érdeklődik s közli vele címét: *Irkutsk (Gorodok) Szibéria*. *Grab* különben a lapon boldog új évet kíván összes ismerőseinek, ugyancsak *Radnai Henrik* gyulai második honvéd gyalogezredbeli százados, aki szintén *Irkutsk*ban van hadifogságban.

— **Pászkaeliátás.** Értesítjük hitközségünk tagjait, hogy idei pászkaszükségletüket vasárnap (t. hó 20) délig jegyzői hivatalunkban írásban, vagy szóbelileg (Telefon szám 195) annál inkább jelentésük be, mert csak azok részére szerezhetünk be pászkát, akik ezirán, u szükségletüket a jelzett határnápig nálunk előjegyzik. E névjegyzéket folyó hó 25-ig be kell terjesztenünk *Arad* szab. kir. város gazdasági hivatalához, ahol az előjegyzett szükséglet fedezésére „magath” jegyet fognak kiállítani. E jegyeket az érdekelteknek idejekorán megküldjük. — Az aradi izr. hitközség előjárásága.

— **Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-terén.** Nyers szilva 7 koronáért, vagy női eranyok 7 koroná darabja. Finom csera, harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektívából legfinomabb női ridikülők és penezszenyek a míg e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

— **Uzleti könyvek, n. m. strazsák, té-könyvek és irodai cikkek Kerpelnél.** 193

— **Gyermek-kocsik, gyermek-székkek osakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.**

— **Papírszalvéták olcsón Kerpelnél.** 193

— **Underwood-gépiró és gyersíró szakiskola Zitter és Hollos cégnél, főpostával szemben.** Ugyanott írásműtárak és sokszorosítások a legújtanosabban vállaltatnak. 4697

— **Fűtsünk papírral!** A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Hyon hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban esomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Szofia. Görögország helyzete egyre válságosabb. A lakosság a legnagyobb nyomorban él, sok helyütt éhínség uralkodik. Szionikiból és környékéről pánikszzerűleg menekülnek. A hangulat forrongó és entente ellenes. Azok is, akik ezeleőtt francia barátok voltak, szintén a központiaktól remélik a helyzet javulását. Az elkeseredést növelik az angol és orosz titkosrendőrségek tulkapásai.

Páris. A *Le Journal*-nak jelentik *Szalonik*iből: Az angol-francia rendőrség ma letartóztatta a város polgármesterét, *Izmail bejt*.

TORVENYKEZES.

Háromemeletes házat szerzett
tizenhat éves korában.

— A táncosnő pere. —
szociális igazságtétel.

Budapest, február 17

A budapesti törvényszék fiatalokú bírósága ma egy alkalmazási pert tárgyalt, amely váratlan és érdekes ítélettel fejeződött be. A vádlott egy kiskorú szép leány volt, aki nemrég egyik budapesti mulatóhelyen mint táncosnő szerepelt.

A bukoyinai származású 16 éves táncosnő 'eltűnő' szép leány, a Téli keretben volt tavaly szerződöttve. Itt beleszeretett egy dúsgazdag hadseregszállító és ténves 12 szobás lakást rendezett be neki. A Köruton egy háromemeletes házat vett neki és azt a nevére íratta: évszersmind levette a szinpedről is. A nő azonban nem tudott lemondani a mulató világról és minden este megjelent a mulatóban. Egy hónappal ezelőtt a leány levelet írt egyik mulató művészeti igazgatójának, amelyben annak feleségét megrágalmazta. Az igazgató feljelentette a táncosnőt a bíróságon rágalmazásért, de miután a vádlott még nem töltötte be a 18-ik évét a büntető a fiatalokúak bíróságához tették át. A vádlott személyesen, a panaszos igazgatóné ügyvédjével jelent meg. A tárgyaláson a vádlott szántabánta büntetést és hajlandó volt bocsánatot kérni, a panaszosnő ezt nem akarta elfogadni.

A bíróság megállapította, hogy a leány bűnös a rágalmazásban, azonban tekintettel kiskorúságára, a pert egy évre beszünteti. Ha ez idő alatt a leány jól viseli magát, akkor nem tárgyalják uira a pert. A bíróság ezenkívül a szociális misszióból pártfogót rendelt ki részére, akinek az lesz a hivatása, hogy vigyázzon a leány vagyonára, szokásait és erkölcsi életre s rábirja mostani viszonyának megszokására.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Pénteken, 1916. évi február 18-án:

C. Bériet. C. Bériet.

Rosenkranz és Gúldenstern.

Vígjáték 4 felvonásban.

Kassza: 1000 Ft. 8 óráig.

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Therese
Raquin.

* Az ezen rovat alatt közlöttéket nem vállalunk felelősséget.

Helybeli és vidéki

kiskereskedők,
kantinosok,
piaci árusok

és más

viszontelárusítók

sz. figyelmébe ajánlom, hogy

noteszek, különböző színű
mappa-levélpapírok, fé-
nyes és matt katonai,
valamint brom-levelező-
lapok, páros és virágos
aranyozott levelező-
lapok, olcsó háborus
imakönyvek, cigaretta-
hüvelyek, cigaretta-
papírok, írónok, elemi
isk. irkák, 100—100-as
levélpapírok, vajcsoma-
goló papírok, író tollak,
tömeglevélpapírok, min-
denféle csomagolópapi-
rok, makulatura, táborig
dobozok és ládikák, stb.

papírnagykereskedésében
állandóan nagy mennyiség-
ben és igen olcsó árakon
kaphatók. Vidéki megren-
delések is pontosan intéz-
tetnek el.

Kerpel Izsó

papírnagykereskedése

Aradon, Andrassy tér 20.

Telefon 385. szám.

Olcsó tüzifa!

fűrészelt fa métermázsanként

6 korona
Aufricht Miksa

fakereskedésében, Kossuth-utca sar-
kán, Ó-fetető előtt, 994

Burgonyát

vaggontételenként és mm.-ként,

zsirt,

szalonnát,

házi szappant

15—20 éveset,

petrezselymet

és sárgarépát

mm.-ként szállít:

641

Kalmár Endre

Arad, Arpad-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

Legnagyobb
fűtőanyag
megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-
próbt

kettős fűtőkályhák

és kettős füstcsövekkel
érhető el.

Megállapítottatott úgyanis, hogy ezen
kályhák és füstcsövek használatá-
nál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-
táron vannak és igen olcsók. —

2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona.

Egyedül

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.

A kettős „Patent” füstcső igen
jó, mert kevés fával sok meleget
ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisz-
lettel Özy. Márton Miklósné.

Patent kútszivattyúk.

Patent borszivattyúk.

Patent tüzifecskenők.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

"Fekete szem Erdőhegy"
Jellegére levél ment Barna vadász-
tól. 1037

"Viális"-nak
levele van a kiadóhivatalban. 1042

"Ószinte bámuló."
Levele van a kívánt helyen. 1043

ALKALMAZÁST KERES.

Kiszolgálónő,
ki a könyvelésben is jártas, már-
cius 1-re alkalmazást keres. Cím
a kiadóhivatalban. 1034

Mérlegképes könyvelő,
verfekt magyar-német levelező,
azonnali belépésre állást keres.
Számos megkeresést, önálló munka-
erő" jellegére a kiadóhivatalba ké-
retnek. 1037

ALKALMAZÁST NYER.

Részárú kereskedő segédet
keresek azonnali belépésre. Schön-
brunn Albert, Kétegyháza. 1019

Gyakornok,
négy polgári végzettséggel, azon-
nali alkalmazást nyer helybéli ter-
mény-üzletben. Ajánlatok "Ko-
moly" jellegére a kiadóba külden-
dők. 998

ÜZLETEK.

Jóforgalmu szatócsüzlet
engedélyekkel, szép lakással, me-
lyet nő is vezethet és biztos meg-
éltetést nyújt, bevonulás miatt
eladó. Cím a kiadóhivatalban. 939

Forgalmas helyen
Heszkereskedés, hol más élelmis-
cikk is bevezethető, magános
nének is alkalmas, más vállalat
mifatt azonnal átadó. Cím a kiadó-
hivatalban. 1034

KIADÓ LAKÁS.

Egy modern
háromszobás és egy kétszobás la-
kás május 1-re kiadó. Kasza-utca
6-7. szám. 931

Magánház

Demeter-utca 36., háromszobás la-
kás, üvegezett folyosóval, kerttel
és albérleti lakással, május 1-re
kiadó. Bővebbet: Borona-utca 4.,
saroküzlet. 938

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Az Aradi és Csanádi Egyesült
Vasutak borosjenői és apátfalvai
kertészeiben a legjobb minőségű,
fajtiszta, erős példányu, alacsony
és magas törzsű rózsafák, külön-
böző gyümölcsfa csemeték és üveg-
házi növények szállítása megkez-
dődt. Mérsékelt árak mellett meg-
rendelések elfogadtnak ACSEV,
külön birtok-kezeléségnél ACSEV-
palota, József főherceg-ut 22.
szám. 1036

Acetylen

berendezés, géppel együtt, olcsón
eladó. Megtekinthető Vityi gyógy-
szertárában, Magyarpécskán. 1021

Egy magánjáró

gőzcsepplő garnitúra nyári csép-
lésre hasznos bérbe kerestetik. Aján-
latok "Cséplőgép" címen haszná-
lati díj megjelölésével a kiadóba
kéretnek. 1009

KÜLÖNFÉLE.

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és
finomító. Iszadó, fényes, zsíros,
atkás (mitesszeres) arcot naponta
ahányszor szükséges, gyapotra ön-
tött folyadékkal megtöröljük. Az
arc rögtön csodás szép lesz, mintha
valami mesés lehelet finomságu
harmattal volna bevonva. Az at-
kák pár nap alatt elmúlnak. Ara
1 korona. Dr. Földes és Hehs
piperezsappan és vegyszertli gyára
Aradon. Tűz mellett ne használ-
juk. 12

95-1916. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az árvaház elromlott fűtő-
készülöke részeinek, mint ócska-
vasnak eladása iránt folyó év feb-
ruár hó 21-én d. e. 10 órakor az
árvaház udvarán árverést tart.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1916. évi február hó
14-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

A Dózsa-kenyérgyár

étesíti t. fogyasztóközönségét és t. üzletfeleit, hogy saját
lisztkészletének rekvirálása folytán, az eddigi méretben nem
állhat rendelkezésre.

A hatóság részéről naponta csak redukált mennyiséghez
jutván, viszontelárusító üzletfeleit nem láthatja el kenyérrrel,
hanem ezen redukált mennyiséget csak:

- Gróf Tisza István-uti,
- Hunyadi-utcai,
- Kossuth-utcai,
- Forray-utcai és
- Gróf Leiningen-utcai

fióküzleteiben hozza forgalomba.

1031

Vöröshagyma, fokhagyma, dug- hagyma, hagymamag, zöldségáru

kiseb és nagyobb mennyiségben
legjutányosabban kapható. :- Arak
kérdézősködésre. :- Jókárban levő
használt jute-zsákok eladók.

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

893

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeik-
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagy
viszketegség biztos-
megszüntetésére leg-
jobb szer a "Frigin."

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni.

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szörvesztő-Depilior.

E kitérő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt ar, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapítatott 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

AJÁNLUNK

Jó minőségű száraz, cser- és bükkhasáb, valamint derong

TÜZIFÁT

wagonként, azonnali szállításra

Kádár és Böhm

fatermelők, ARAD, Deák Ferenc-utca 5. szám. 1044

Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Vagyon.

Mérleg-számla 1915. évi december hó 31-én.

Teher.

	Kor.	f.	Kor.	f.		Kor.	f.	Kor.	f.
Pénztár álladék			226.319	85	Részvénytőke			1.200.000	
Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék			343.756	56	Rendes tartalékalap	69.843	46		
Váltó tárca			2.578.789	17	Háborús veszteségek leírasi tartalékalapja	20.000		89.843	46
Folyószámlai adósok fedezet mellett:					Betétek:				
Értékpapírokra	201.172	69			Könyvecskékre	976.469	68		
Hadikölcsön kötvényekre	582.139				Folyó- és csekkszámokra	410.166	55	1.386.636	23
Kikölcsönzött értékpapírok	110.400		893.711	69	Visszszámított váltók			598.507	74
Értékpapír tárca:					Hitelezők			581.649	80
K. 40.000 n. é. 6%-os 1914. évi állami járadék kölcsön kötvény á 96.-	38.400				Óvadékok és letétek			170.800	
K. 30.000 n. é. 5 1/2% 1915. évi állami já- radék kölcsön kötvény á 90.-	27.000				Hátralékos tőkekamatadó			2.910	49
K. 50.000 n. é. 6% 1915. évi állami já- radék zárolt kölcsönkötvény á 96.50	48.250				Fel nem vett osztalékok			739	
K. 1.920 n. é. 4 1/2% 1914. évi törl. állami járadék kölcsön kötvény á 80.-	1.536				Előre felvett kamatok			59.979	97
K. 1.500 n. é. 4% Magyar Korona jára- dék kötvény á 70.-	1.050				Nyereség-egyenleg:				
K. 5.000 n. é. 4 1/2% Pesti Magyar Ke- reskedelmi Bank záloglevél á 80.-	4.000				Elővezetés az 1914. évről	16.055	67		
K. 20 drb. Osztrák-Magyar Bank rész- vény á 1900.-	38.000				1915. évi tiszta nyereség	101.195	71	117.251	38
Sorsjegyek és egyéb értékpapírok	345								
	158.581								
függő kamatok	1.159	80	159.740	80					
Leitár álladék			6.000						
			4.208.318	07				4.208.318	07

KENEDI ERVIN s. k.
vezérigazgató.FESZLER KÁROLY s. k.
igazgató.SÁRMEZEY ENDRE s. k.
igazgató.

Jelen „Mérleg-számlát” a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és teljesen rendben levőnek találtuk.

Arad, 1916. január 26-án.

DR. HEMMEN JÁNOS s. k.
felügy. biz. elnök.DÓZSA DEZSŐ s. k.
felügy. biz. tag.HAJÓS ÁRPÁD s. k.
felügy. biz. tag.DR. KRÁLITZ LAJOS s. k.
felügy. biz. tag.**Tisztelt Közgyűlés!**

Bejelentjük a t. Közgyűlésnek, hogy az Aradi Közgazdasági Bank R. T. figyvezetését éber figyelemmel ellenőriztük, az 1915. évi „Mérleg-számlát”, a „Veszteség- és nyereség-számlát” megvizsgáltuk s azokat helyesnek és a könyvekkel mindenben megegyezőnek találtuk.

Főzajáruunk az igazgatóságának a 117.251 Korona 38 fillérenyi tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatához s különösen azon indítványához, hogy az osztalék az 1915. évre részvényenkint 10 koronában állapíttassék meg.

Indítványozzuk a t. Közgyűlésnek, hogy az igazgatóságának a lefolyt üzleti évre a felmentvény megadassék és ugyanezt a saját részünkre is kérjük.

Arad, 1916. január 26-án.

Az Aradi Közgazdasági Bank Részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

DR. HEMMEN JÁNOS s. k.
felügy. biz. elnök.DÓZSA DEZSŐ s. k.
felügy. biz. tag.HAJÓS ÁRPÁD s. k.
felügy. biz. tag.DR. KRÁLITZ LAJOS s. k.
felügy. biz. tag.

(Ellátványos nem igazított)